

**СІМ'Я В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
FAMILY IN CONDITIONS OF TRANSFORMATION OF MODERN
UKRAINIAN SOCIETY**

Модернізація сучасного українського суспільства, його перспективи інноваційного розвитку, безпосередньо пов'язані зі змінами в інституті сім'ї, трансформацією цінності сім'ї в системі життєвих пріоритетів людей. Виступаючи фундаментальною основою суспільства, сім'я віддзеркалює основні досягнення, труднощі й протиріччя життя соціуму.

На сьогоднішній день існують певні підходи у дослідженні сім'ї: ліберально-прогресивний і консервативно-кризовий. Прихильники першого підходу стверджують, що інститут сім'ї перебуває в глибокій кризі, і на підтвердження наводять такі фактори: зниження народжуваності; нестабільність сімейно-шлюбних відносин; руйнування релігійних засад шлюбу; ослаблення подружньої вірності; розлучення; конфлікти; деформація соціалізаційних процесів, порушення соціокультурної наступності поколінь.

Прихильники іншого підходу вважають, що руйнування старих форм сім'ї зумовлює виникнення нових альтернативних сімейних структур. Руйнуються традиційні основи сім'ї з її патріархальною субординацією, на перший план виходять емоційні стосунки відносини, формуються індивідуальні прагнення й цінності. Означене зумовлює не кризу інституту сім'ї, а зміни, які сприяють: свободі вибору партнерів, лібералізацію статевої моралі, егалітарність відносин, чималі можливості самореалізації, розширення інтергенераційних контактів, що орієнтують людей на вільні взаємини, цивільні шлюби. Сучасна сім'я характеризується меншою залежністю від суспільства, зростанням ролі внутрішньо-сімейних міжособистісних взаємин, зростанням матеріалістичних відносини між подружжям та їх дітьми. Тобто, відбувається становлення нового соціального інституту з нетрадиційними правилами й

нормами, заснованими на партнерстві членів сім'ї, що обумовлює врахування новітніх тенденцій при підготовці молоді до сімейно-шлюбних відносин.

Політико-економічна нестабільність сучасного суспільстві досить гостро позначається на проблемах сім'ї, що пов'язується із забезпеченістю житлом, економічними й фінансовими труднощами, наявністю психоемоційних перевантажень, асоціальною поведінкою дорослих і дітей, насильством стосовно членів сім'ї. У зв'язку із цим, необхідний розвиток і вдосконалення системи соціальної підтримки й допомоги сім'ї з боку суспільства й держави, що, у свою чергу, вимагає посилення допомоги з боку соціальнозахисних інституцій.

Об'єктивною необхідністю й одним з основних напрямів зміцнення соціального інституту сім'ї є профілактика сімейного неблагополуччя, яка може реалізовуватися через: розробку спеціалізованих програм, що сприяють повноцінному функціонуванню сім'ї й запобігають проблемам у взаєминах дітей і батьків; підготовку майбутнього подружжя до батьківства на рівні загальноосвітніх навчальних закладів; роботу з молоддю з формування уявлень про сім'ю, здоровий спосіб життя, інститут батьківства; формування у молодих людей відповідального ставлення на довгочасне збереження шлюбу, підвищуючи престижність довготривалих сімейних стосунків.

Підготовка молоді до шлюбно-сімейних відносин є багатогранним процесом, який охоплює кілька аспектів: загальносоціальний (здобуття освіти, професії, трудова діяльність), моральний (серйозне ставлення до шлюбу, почуття відповідальності, обов'язку), психологічний (формування здатності розуміти іншу людину, підтримувати її і психологічно розвантажувати), правовий (ознайомлення з основними положеннями сімейного права), господарсько-економічний (формування умінь і навичок економічного і господарського характеру), естетичний (навчання основами етикету у взаєминах чоловіка і жінки), інтимний (формуванні в молоді певного рівня сексуальної культури).